

Данута Бічэль

**Стакроткі
ў вяночак Божай
Маці**

Вершы

Мінск
Выдавецтва «Про Хрысто»
2004

УДК 821.161.3-1
ББК84(4Бел)-5
Б67

На 1-й старонцы вокладкі
«Будслаўская Святыня»
мастак Алег Драбышэўскі

Бічэль Д.

Стакроткі ў вяночак Божай Маці: Вершы / Данута Бічэль. — Мн.: «Выд-ва „Про Хрысто"», 2004 г. — 48 с.

ISBN 985-6628-66-0.

Абраз Маці Божай Будслаўскай — самы сціплы ў сваей прыгажосці. Малітоўнае агляданне яго з любоўю - падстава для глыбокай малітвы.

Да Вастрабрамскай Божай Маці Міласэрнай — пачуццё на ўзроўні гістарычнай традыцыі, агульначалавечага яднання і дзіцячай казкі. У Вострую Браму нашых бабуляў вяла глыбокая вера ў тое, што Маці Божая вырашае ўсе беды адразу і канчаткова. Да Белагрудскай Божай Маці Міласэрнай у аўтаркі шмат асабістых пачуццяў і надзеі, што сюды яшчэ прыйдуць натоўпы вернікаў і атрымаюць палёгку душы.

УДК 821.161.3-1
ББК 84 (4 Бел)-5

ISBN 985-6628-66-0

© Бічэль Д., 2004
© ВУП «Выдавецтва „Про Хрысто"», 2004

*Стакроткі ў вяночак
Маці Божай Будслаўскай*

**літ анія да Маці Божай
у Будславе**

наш мілы край завецца Будслаў
ён не збіраецца ўзлятаць
умее бульбачку капаць
і насыпаць умее ў бункер

Ты Маці можаш ім сказаць
ў нядзельку бульбы не капаць

няхай збіраюць іх органы
пакуль нямыя іх нямых
не будзе болей засціць слых
нячысты чорны і рагаты

Тут жыву Купала Твой прарок
Ты асвяці яго радок

*«прабудным звонам напрудвесні
заб'юць ім зычныя званы
не ўмруць не ўмруць ужо яны
раз хочуць сонца славы песні»
каб не вярнуў сюды «прыгон
салодкі сон магільны сон»*

збярэ вандроўнікаў з-за светаў
Тваёй малітвы просты цуд
бы ў Чэнстахову або Люрд
не толькі з навакольных местаў

збірай тут грэшных і святых
маліся ў Будславе за ўсіх

у пілігрымку Бог нас выслаў
каб не было з крыві ахвяр
на цудатворны Твой алтар
маліцца ў Будславе за Будслаў

*«чым болі сходзіць дзён начэй
тым імя мілае вышэй»*

няхай ніколі ўжо не будзе
ў Тваім штодзённіку жыцця
да Пана Бога забыцца
маліся ў Будславе за Будслаў

Твой служка ойча бернардын
Твой люд выцягвае з бяды

Панна

дзе ступіла чыстая Панна
там смяецца неба бясхмарна
адабрана ў нячыстых паляна
ціхім чыстым падаравана

Апякунка засмучаньх паннаў
Апякунка сэрцаў зламаньх
у вяночак стакроткаў прыбрана
беларускаю Маці названа

за дожджыкам

за дожджыкам прабягуся
на другі край Беларусі
дзе гараць святыя паходні
пабуду там цэлыя содні

ад веры святой наўноты
не будзе душы маёй шкоды
у чыстым яе агменні
зямлю пацалую каленьмі

у продкаў капліцы драўлянай
замоленай зацалаванай
связьмі абмытай сэрцам туліцца
да таямніцы да псальмаў

**падробка
пад народны верш**

князь кароль валадар
Богу поле аддаў
Бог Пасланку паслаў
і цуд Божы паўстаў

Бог Пасланку паслаў
да балотных мясцін
а святы бернардын
той абшар асвяціў

цудатворны абраз
перадаў святы Рым
каб у цемры не згас
гэты Край пілігрым

быў багаты душой
бедны люд навакол
калі грошы знайшоў
на прыгожы касцёл

удзячнасць

у Будслаў у пілігрымку
бярыце з сабой у Будслаў
ружы не любяць піць
ружы вянуць на сонцы

перад Прышэліцай
ую бяду перадумаеш
кожны ва ўсіх грахах
пераверне жыццё

першыя ўжо ў шыхце
лішняе ўсё паўкідалі
апошнія шчэ ў пачатку
трымаюць халодную ноч

неба адчыніцца
на палявы
запаліць агонь пасхальны
явай містычнай паўстане

не бярыце жывыя ружы
жывоебясціле
вады з бруднай лужыны
ў дарожным пыле

новых цывілізацый
і на каленях пойдзеш
знойдзе сілу прызнацца
і ўмацуе душу гэта споведзь

заходзяць да Стыксу
ўрэчкузмастка
зямногачысцу
як руку жабрака

сонца на вежы ўзарвецца
амаль што вайсковы алтар
ад граната Божага Сэрца
сівы кардынал

малітва
да Маці Божай Будслаўскай
за народ

большасць ужо даходзіць да поўнага крэсу
тупік зіма жыццё задарма усюды турма
адчыні ім Божая Маці брамы прыбыткаў нябесных
адчыні нябёсы іх душам

благаславі і прымай

дзікіх з лесу прымай з Божай ласкі ў анёльскую світу
у нябесным двары з усімі стварэннямі

Беларусь будаваць

стану свайго эліту Краю эліту
нам свабода як неба
ім свабода абы за яе ваяваць

благаславі і прабач

Твой абраз цудатворны прастора Тваёй білакацыі
пакуль яшчэ дыхаюць тыя якія не сталі людзьмі
ім па тонкім святле да світання ў лясы не вяртацца
благаславі іх цёмных

усё ім прабач і прымі

малітва асабістая

калі Ты назвала святою зваяваную ўсімі зямлю
уначы паміры мяне з ёю я болей яе не люблю
апроч сажалкі ў лозы спавітай і некалькі стомленых рэк
і дзікіх звяркоў працавітых і хатніх вярбінаў калек

апроч постацей мілых што зніклі на высокім яе бальшаку
тыя вочы да слёз не прывыклі засталіся на светлым баку
пасяродку людзей лапкі лішні лапкі лішні нічый на якім
як латошаць суседавы вішні па жывому ламаюць сукі

гэты край прытвараецца шчырым тут няма не змяшанай крыві
тут ад ворагаў родзяць жанчыны непатрэбных дзяцей па любові
прыбядняецца край што гаротны што стамілі начальнік і пан
Бог Айцец у яго не галоўны а без Бога паўсюль балаган

толькі Ты о Прачыстая Маці у ясноце жывой пекнаты
Божай ласкі ў стагоддзях не траціць чудатворны абраз Твой святы
не пускае ў душу маю броду Твой спакойны абраз на сцяне
адчыні мне нябесны Твой Будслаў забяры з Беларусі мяне

развітанне

пляцы публічныя ў ганьбе
можна змагацца з бядой
пляцы святыя
стаць у нябёсах

чыстыя Будслава пляцы
хто пілігрымку якую
той не вяртаецца сцежкамі
той за Табою вяртаецца

а з ганьбы выйсця няма
праз усе пакаленні
твoryць натура сама
перад Табой на калені

вятрыска мяце
Пан Бог дае вытрымаў
ўброд па вадзе
о Адзігітрыя

стакроткі

са слёзаў горкіх салодкіх
цвітуць пад акном стакроткі
месячык травень усёткі

памірыце мяне з белым светам
з мінулых стагоддзяў паэтам
які вас пасеяў стакроткі

змарнуюся дожджык і веце
стакроткі ў вяночак збярэце
ружанец дакончыце снамі

стакротка ў вадзе бы гарлачык
я плачу са мной яна плача
напоім азерца слязамі

на нашым блакітным азерцы
стакроткамі вышыты сэрцы
вяночак у Будслаўскай Маці

вадзіца ў зямельку ўпадае
ў душу мая вера святая

паціху мяне забывайце

раней за сонейка ясное

голас сцякае ў жар
у цесных пчылінкі хмар

месячнага святла
не пранікае зла

ціха таемна ўніз
падае словаў ліст

на душу слой за слоём
град малітоўных словаў

слова душу не заць
ветру не бачыш але

агнём як маланка дрэва
у галінках чуеш як дрэмле

як салавейка пяе
так і малітва дае

у пагоду і непагоду
добрым думкам свабоду

думка малітва дождж
уперак ходзіць і ўдоўж

калі павучок павуценнем
шарачок

заплятае дзіркі ў сцяне

чыстым маленнем

вызваляе са страху мяне

малітва саткала масток

аніхто ад Маці не ўцёк

хмаркай белай як снег

у пушыстым тумане

Маці Божая

прыйдзе раней

чым ясна сонейка гляне

Будслаў наш санкт уарый

Божая Маці ў кароне спакою
хлопчыка туліць да сэрца рукою
Ён Ёй трымае палец правіцы
Будслаў вышэй палітычнай сталіцы

выбрацца ў людзі з пяску не маглі мы
цёплаю цемрай ідзем пілігрымы
на літургію ліпнёвую ў Будслаў
збудзем крылатых пакорнымі будзем

Бог не смяецца ні з якога краю
чысты прагал ад Маскоўі да немцаў
Божы прытулак ад сэрцаў да смерцяў
Будслаў сваіх пілігрымаў збірае

Да Будслаўскай Божай Маці

О Мадонна малага мястэчка ў кароне світаньня
калі Тваё белае войска перад Табою паўстане
на чыстых Тваіх дарогах Тваіх пілігрымаў калоны
на ясных Тваіх нябёсах Тваіх анёлаў засланы
спакой на ўсход і на захад перадаюць Твае хоры
І чуе хвалебную песню глухі забіты і хворы
і я стаю пасяродку Твайго святога з'яўлення
а Ты ад мяне прымаеш слязу любоў і маленне

буслік і хлопчык

нёс маленькага хлопчыка бусел
да святой Маці Божай у Будслаў
каб яго ахрысціла сказала ты мой
а пасля аддала яго маці зямной

не згубіўся малы ў балаціне
на той кладачцы тонкай націне
нарадзіўся таму не згубіўся
той згубіўся хто не нарадзіўся

маці-грэшніцы родзяць анёлкаў
Божа склейвае сэрцы з асколкаў

гранат у руках
Мадонны з Будслава

ішла Марыя ў лес спаткаць вясну
спаткала ў лесе вёсачку адну
малую як малітва як гранат
дзе пад карою б'ецца сэрцаў шмат

гранат «цалуе тонкая рука»
у кожнае замглёнае акно
граната ўпала зернетка адно
і боль зняло павевам вецярка

ўсясвет бязмернай Божай дабрыні
як спелую шкарлупку разгарні
і прыгарні да добрых рук Тваіх
ў трыпутніку базылікаў малых

**Будслаў Вострая Брама
Белаграда**

Маці Божая кліча спявайма пра Буду
пра бязмежжа высокай прасторы на цуды
і спелы сусвет як гранат

сцежкі простыя з Рыму праз Вострую Браму
пойдем на Белагроду да магілачкі мамы
дзе мінулага яснага шмат

калыханку Мадонне вясковай капэляй
прабабулі ў далёкіх каленах запелі
бодем сэрцаў адчынены час

да адзінай Заступніцы ўсіх занядбаных
вырай душаў збярэцца на зорках заспаных
усіх паклічуць і выберуць нас

*Стакроткі
з пілігрымкі ў Вострую Браму*

ушанаванне
Вастрабрамскай Божай Маці

туліцца сонца да скроняў
такое сонца на небе якое ў Тваёй кароне
ад дванаццаці зорак палаюць на небе зоры
закальхвае чоўнік таго хто невылечна хворы

у шчылінцы між дзвюх каронаў заснулі сіроты
схаваліся людзі бяздомныя ў збаўчыя воты
там аніхто не зловіць і не зраніць іх душы
залатыя ружы сукенкі будзяць жывыя ружы

перад Тваім адзеннем
кленчаць у захапленні
і падаюць на калені
глухія сэрцы каменні

над Тваёй высокай каронай ідуць да ўзаемнай згоды
ўжо маюць ахоўныя межы суседнія ўсе народы
Вострая Брама ўплывае на іхні на Вільні лёс
магнітнай падковай Пагоні прыцягвае ўсіх да нябёс

*начная малітва
да Маці Божай Вастрабрамскай*

над збалелаю мною балесна прысела
як у цёмныя ночы не раз
супакоіла боль неслухмянага цела
і душы
памаліся за нас

як сусвет Тваё сонейка цёплае ноччу
прамянее ў Дябе за спіной
цёплы промнік ляціць у гліняны збаночак
падзялілася промнем са мной

дзе з цяністага ценю ў любові паснулі
узняліся ў яснотаў экстаз
у святлістыя брамы мае прабабулі
я лячу
памаліся за нас

аніхто дарагі не ўздыхне па мне зранку
не патрэбна нікому зусім
толькі сон адчыняе сасновую брамку
дзе хаваецца ў сэрданька дым

між спрадвечных няволяў калыскі-магілы
Ты мне выбар свабодны знайшла
на сярэбраных снах Вастрабрамскай малітвы
расцвітаю ўначы бы імгла
памаліся за нас

столнены просьбы

час паэтцы падвеенай выйсці на прозу
не ўключай мне жыццё як адключыцца розум
усып як бульбачку ў прысак у начное вуголле
як зачынена неба адпусці ў чыстаполле

пашкадуй бескарысную словаў пастушку
не здавай мяне цёмнай да чорта ў псіхушку
як у казцы сіротку адпусці ў цёмны бор
аджыўлюся жывіцай з дванаццаці зор

невідочнай зраблюся

невідочнай зраблюся
у Тваім небакрузе
на аблатку світання
і ніхто не дастане

на завоблачку ў схоўцы
ды на срэбнай падкоўцы
да Цябе прытулюся
невідочнай зраблюся

**пілігрымка
ў Вострую Брану**

касілі хлопцы сенажаць
ішлі дзяўчаты жаць
каціся сонейка да стрэх
нам ночка зойме грэх

ды ад грахоў цямнее твар
не тое што ад мар
як есць вуголле прысак жар
так цісне сэрца жаль

сабралі ўсе грахі зямлі
вяночкі зацвілі
да Вострай Браны без рублёў
дзяўчат анёлак вёў

аддайце Вільню нашу нам
а Вершнік не аддам
шасціканцовы Крыж над Ёй
ёсць Божаю бранёй

стамлёна кленчылі на брук
не чулі ног ні рук
і ноч маліліся праз сон
і млелі гэта скон

а Маці літасці людской
абмыла ўсіх слязой
а з рогу месяц залаты
паў іх дабрынёй

хапіла Божай дабрыні
іх сем'ям і радні
любоўю ле чаць хворы Край
Бог адчынiў ім рай

анёлак з Вільні вёў дзяўчат
свяціўся небагляд
пра ўсё салодкі пеўнік пеў
а хлопчык пеўня з'еў

ружа

ружа сонца аранжык
ружа ў промнях як вожык
у дыямантаў ззянні
ружа ружаў не вяне

ружа сэрца засветаў
ружа распач паэтаў
ружа рукі жабрачкі
ружа чуе і бачыць

ружа ў сне зацвітае
ружа ў смутак вяртае
ружа выбрана Богам
Маці Духа Святога

Вострая Брама

парасон Божай Маці
Вострая Брама паміж змрокам і светлам
паміж духамі продкаў і сэрцам
паміж страхамі і спакоем
між смяротнай атрутай і Боскім напоем
Вострая Брама паміж Расіяй
і празрыстымі ўсімі
праз нас ідуць як духі праз шкло
ім нас ніколі як не было
Вострая Брама паміж разбуральнай чартоўскай
і спрадвечнай духоўнай паэзіяй Боскай Максіма

у міласці ў вернасці
нарадзілася ў верасні
паляцела за брамы
ў верасні

Зоська Верас
з Вострае Брамы ў Горадню
лётае ў сне

спалена хатка лясная
як абраз на сцяне

да сэрца прыкласці
пагрэцца не ўкрасці

крыж сына Антона з гуадагу
маці несла без стогнаў без страху

рыцар Пагоні
ляціць праз масткі
напрасткі

Вострая Брама
шліфуе зямлю
да дасканалага круга

Беларусь агнявая
ахвяра
ачышчальная скруха

у Вострай Браме калені
робяцца крыламі
не хадзіце да Маці
з крыкамі крыўдамі

за Востраю Брамай Літва як за каменнай сцяной
Літва ёсць Літвой Беларусь застаецца металічнай Літвой
парасон Божай Маці над намі

супліка

Вастрабрамская Божая Маці
ясна сонейка ў земскай пастаці

пасяродку Еўропы краіна
камянее так быць не павінна

міласэрнае Матчына сэрца
пасяродку каменнага б'ецца

цвёрды камень змякчае да воску
на тым камені садзіць бярозку

ствол бярозкі высокі і прасты
а лісткі як літаніі просьбы
а душа ў берагоў абалоні
не цягнуець у сонейка промні

апякунка арэляў

мама спыніла аўтобус і выйшла
Божая Маці арэлі кальша
звязае з сонейкам месячык чоўнік
паскам аблокаў пазалачоны

можаш схавацца ў хмаркі арэлі
згубішся ў цені заблудзішся ў зеллі
Божая Маці з цемры дастане
цёпла прытуліць у рук скрыжаванне

**да Маці Божай
у Вострой Браме**

адчынена сэрца Марыі перад сусветамі
над скрыжаваннем пагоджаных з воляю рук
вось гэты горкі аповед Бог пра мяне даўно ведае
кладу пацалунак пакуты на мой вастрабрамскі брук

жыццё мяне сцісне а сэрца жывога не вырве
абступяць з балота падлюгі
паставяць сумненні сцяной
прыходжу я з-за балота да вастрабрамскае Вільні
ціха кажу падымі мяне адну мяне нада мной

Ave Maria

да мяне Ты прыходзіла
ў домік маленькі
праз пабітыя шашалем сценкі

і гуляла праменьчыкам сонца
на лаве
Ave Maria Ave

за Табою прыходзім
з нікчэмнае смерці
па птушыных слядах
у абжытыя месцы
па лабірынтах знявагі і зла
да святога святла
да святла

белая навэнна

святой памяці Марыі
(10.02.1922-8.08.2002)

1 белая кніга

светлая ў вышы бялеецца грудка
вечер бунтуе не буду не буду
перыйка нехта страсае ціхутка
вершацца дзеі таёмнага цуду

вершацца дзеі і з нашым удзелам
ў леце гарачым ў холадзе белым
холад у сэрцах змятае пустэчу
перад Тваёй Міласэрнасцю кленчу

з Мамай сустрэнемся пад абразамі
Мама сказала нічога не бойся
вось твая Маці так Мама сказала
белую кнігу напішуць нябёсы

2 белая лета

у белым лесе не хапіла слёз
заглыбілася ў гушчары нябёс
у белы дождж сярэбраных валос .

заглыбілася ў светлую любоў
як і ў прастору белых алтароў
каб сэрца распаліць не трэба дроў

а Мама ў белым за руку вядзе
гняздэчка ў белым воблаку прадзе
шкадуе як гурочка на градзе

З белы смутак

збоку пад крыжам у белым аблоку у белым
смутку сустрэліся з Мамай якая збалела
ткалля даткала да ніткі свой белы вуток
грудзі яе прытуляе той белы грудок

Маці з душою і целам узнятая ў неба
бачу ў вачах Тваіх Маму якая збалела
візіяй ціхаю грэе цудоўны абраз
Суцяшальніца Белая
ў смутку маліся за нас

4 белая магія

у белым ліўні Садзе Аліўным
у белым ліўні спеюць масліны
у Галілеі горача хмарыць
Божым алеем нельга ашпарыць

не адмаўляй Міласэрная Маці
белага чару белае магіі
добра маліцца і так яно будзе
на белым свеце у Белагрудзе

войска святое не мае прастою
чары здымае войска святое
згоршаны свет не збаўляецца бітвай
але збаўляецца ціхай малітвай

5 белы пракос

белы касец
не збівае тваіх белых рос белых слёз
гоніш сама як гасцінец шырокі пракос

буслік наклепіць касу
у засценку бяроз

Той найвышэйшы за ўсіх
Хто прыходзіць з нябёс

белае воблака ўзніме
белы матыль

белыя вёрсты і белы
аўтамабіль
белыя жарты
далека твой белы цягнік

у белай світцы на горцы
грыбок баравік

белы хлябок
і белы галубок

6 белы крыж

дачка ахрышчана ў Хрысце
з душою добраю расце
і Ласкі Поўная над ёй
з малітвы цёплаю слязой

на грудзі белья аблок
скаціўся сонейка клубок
грудок пасвенчанай зямлі
малое сонейка замгліў

анёл трымае Мамін Крыж
дачка трымае Мамін боль
святло і змрок глыбінь і выш
усё трымае добры Бог

7 Белая Панна

Чыстая Поўная Ласкі з Белае Груды
ад неўрадлівага лета ад голаду бруду
з белых праменняў жыцця Твой цудоўны абраз
Белагрудская Божая Маці маліся за нас

Чыстая Поўная Ласкі з Белае Груды
не адмаўляй аглядаць Твае белыя цуды
мае драбінкі на неба Твой цудоўны абраз
Белагрудская Божая Маці
маліся за нас

8 магіфікат

о Незямная на зямлі
бядою вочы не замглі
у белы дом у белы Край
неназбіраных пазбірай

Твой Сын усюды твoryць цуд
маіх грахоў змывае бруд
крывінкі збаўчыя свае
у нашы сэрцы пералье

9 белая песня

з мясцін дзе Твой і Божы Сын
Ты да людзей ідзеш з карцін
Вястунка ад духовых ран
вядзеш у Божы Акіян

з балотаў белых перапраў
малітвы з працай чысты сплаў
вяночкі ружанцовых руж
у ланцужкі святочных душ

адмый вясковых чараўніц
паскідвай злых шатанаў ніц
падняць жыццё з жывых магіл
пазыч анёльскіх белых крыл

чакаюць белыя груды
збаўлення як жывой вады
усіх у белае адзень
у белым Краі ў белы дзень

літанія

сямейка ахрышчана перажагнана
пшаніца пажата не пераламана
малінка даспелая ў лесе сабрана
маліся за нас Белагрудская Панна

азерца працэджана рэчкай звязана
а рыбка на донцы не пералапана
а кожнай малечы залечана рана
маліся за нас Белагрудская Панна

у кожнай шматдзетнай сям'і занядбанай
матуля з малітвай гадуе каплана
расце пры касцёле вяночак бялянак
маліся за нас Белагрудская Панна

а хто ж будзе сонейкам апекавацца
а хто ж сіраце адламае ламанца
мы крышку марудных ды не ўтрыманцы
маліся за нас Белагрудская Божая Маці

змест

Стакроткі ў вяночак Маці Божай Будслаўскай

Літанія да Маці Божай у Будславе

Панна

за дожджыкам

падробка пад народны верш

удзячнасць

малітва да Маці Божай Будслаўскай за народ

малітва асабістая

развітанне

стакроткі

раней за сонейка яснае

Будслаў наш санктуарый

Да Будслаўскай Божай Маці

буслік і хлопчык

гранат у руках Мадонны з Будслава

Будслаў Вострая Брама Белагруда

Стакроткі з пілігрымкі ў Вострую Брамку

ушанаванне Вастрабрамскай Божай Маці

начная малітва да Маці Божай Вастрабрамскай

стомленья просьбы

невідочнай зраблюся

пілігрымка ў Вострую Брамку

ружа

Вострая Брама

супліка

апякунка арэляў

да Маці Божай у Вострай Браме

Ave Maria

белая навэнна

1 белая кніга

2 белае лета

3 белы смутак

4 белая магія

5 белы пракоп

6 белы крыж

7 Белая Панна

8 магіфікат

9 белая песня

літанія